

Aik. II

Kielikeskusutisia

LANGUAGE CENTRE NEWS

N:o 5/1977

S I S Ä L T Ö

RAPORTTEJA

	Sivu
Liisa Lautamatti: BAAL Seminar on Comprehension	3
Marjatta Lehtinen: Mitä kielitieteessä tapahtuu?	4
Mike Peacock: Conference of English Departments in Joensuu	7
Kielikeskuksen vuoden 1978 toiminnasta	11
Marketta Sundman: Seminarium om kontrastiv finsk-svensk analys	13

ARVIOINTEJA

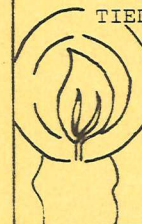
Jaakko Lehtonen, Kari Sajavaara, Anthony May: Spoken English, the Perception and Production of English on a Finnish-English contrastive basis (Silvester Mazzarella)	15
--	----

AFinLAn UUTISIA

AFinLAn symposium 1977	19
Uusia julkaisuja	21
AFinLAn vuosikokous 1978	23

TIEDOTUKSIA

Ulkomaisia koulutuspäiviä	23
Oppimateriaalitietoja	24
Opetusministeriön oppimateriaalintuotantoon tarkoitettu apuraha	24
Korkeakoulujen kielikeskuksen uusi julkaisu	25

VIRKALÄHETYS JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Osoite / Adress:
 Korkeakoulujen kielikeskus / Language Centre
 Jyväskylän yliopisto / University of Jyväskylä
 SF-40100 JYVÄSKYLÄ 10
 FINLAND

JYVÄSKYLÄN
 YLIOPISTO
 21. 12. 77
 KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUS
 KIRJASTO
 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

R A P O R T T E J A

Liisa Lautamatti
Korkeakoulujen kielikeskus

BAAL SEMINAR ON COMPREHENSION
Edinburgh, Sept. 28th - 30th, 1977

The British Association for Applied Linguistics, BAAL, organised a seminar on comprehension last September at the department of Linguistics, University of Edinburgh. The theme of the seminar proved a good choice. It related to many current problems in foreign language teaching and testing, and gave rise to a lot of discussion.

At the seminar, whose main organisers were Drs. Alan Davies and Gillian Brown, the following papers were presented and discussed.

Alison McRae, Comprehension -- the Psycholinguistic View
A.H. Urquhart, Meaning in Discourse
Gillian Brown, Listening Comprehension
W.K. Gardner, Reading Comprehension
Ramsey Rutherford, Materials for Teaching Listening
Comprehension
Liisa Lautamatti, Suggestions for Development of Learning
Materials for Reading Comprehension in a Foreign
Language

In spite of a great diversity of approaches, the papers seemed to share one major concern: the importance of a global view of comprehension, which includes linguistic and non-linguistic factors. Miss McRae approaches the problem from the point of view of psycholinguistic models of comprehension, in particular of comparison models, which, she feels, can be widely applied. A.H. Urquhart investigates in his paper the relationship between studies of comprehension and linguistic research, suggesting that 'mainstream linguis-

Vastaava toimittaja / Managing Editor: Liisa Lautamatti
Toimituskunta / Editorial Staff: Marjatta Lehtinen
Eila Pakkanen
Liisa Ruuska
Timo Sikanen
Marjatta Ylönen

Puh. / Tel. 941-291727 Lautamatti
291720 Lampinen, Pakkanen
291721 Lehtinen, Sikanen
291722 Ruuska, Ylönen
291723 May, Valtanen

tics' with its emphasis on isolated sentences and analysis of language as a system has restricted the study of comprehension and been harmful for discourse analysis. He also argues for the idea that comprehension should be seen as a provisional construct, only partially based on a text.

Gardner's paper starts with the reader's prerequisites, and proceeds to discuss a view of reading, involving both the reader's ability and the effect of written language. He touches upon the differences between spoken and written language, which are treated more extensively in Gillian Brown's paper, where she also discusses the implications of the differences for language teaching. The last two papers on teaching materials share a number of problems: the use of 'edited' vs. 'authentic' teaching materials, prediction as a basic factor of comprehension, and the role of linguistic analysis in the teaching of language use.

The papers produced for the conference will not be published by BAAL, but will be made available in Finland. Readers interested in having a copy please contact the Language Centre of your own university.

Marjatta Lehtinen
Korkeakoulujen kielikeskus

MITÄ KIELITIETEESSÄ TAPAHTUU?
Sysseminaaari Lammilla 22.-23.9.1977

Yleisen kielitieteen harjoittajilla ei Suomessa tähän asti ole ollut omaa foorumiaan. Keväällä 1977 perustettu Suomen kielitieteellinen yhdistys lähti reippaasti korjaamaan tätä puutetta järjestämällä Yleisen kielitieteen sysseminaarin Lammilla biologisella asemalla 22.-23. syyskuuta. Seminaarin tarkoituksena oli kartoittaa yleisen kielitieteen harrastuksen laajuutta maassamme. Esitelmien pitäjiä oli pyydetty keskittymään metodologiseen puoleen, mutta aihepiiriä ei

ollut muulla tavoin rajattu. Kieltä tarkasteltiin monesta näkökulmasta: perinteisestä filologisesta aina systeemi-teoreettiseen.

Seminaarin aloitti Eugene Holman esittelemällä käsitteen 'homeostaattinen prosessi', josta tuli yksi käytyjen keskustelujen "vetävimpä" argumentteja. Esimerkkinä suomen keskikorkeiden vokaalien diftongoituminen Holman tarkasteli kielen pyrkimystä säilyttää tasapainotila, homeostaasis (termi Ashbyn, 1952), äänteellisten ym. muutosten vaikutusten kesken. Yleisen systeemiteorian kehitys kielikin nähdään avoimena, dynaamisena järjestelmänä; monet näennäisesti motivoimattomat muutokset voidaan nähdä systeemin reaktiona tiettyihin paineisiin.

Kielessä vallitsevaan homeostaattiseen kontrolliin viittasi myös Martti Nyman käsitellessään sääntöjen fonotaktista motivaatiota sanskritin äänne muutosten valossa. Hän pyrki antamaan äänteelliseen kehitykseen liittyville laeille funktionaalisen tulkinnan.

Mallien tärkeyttä kielten kuvauksessa korosti Esa Itkonen. Hän totesi, että koska sosiaalinen (myös kieli-) käyttäytyminen sisältää aina ennustamatonta ainesta, tapahtuman kuvauksen on oltava statistista ja se on selitettävä statistis-probabilististen kausaalimallien avulla. TG-kielioppi operoi vain deterministisen (non-probabilistisen) kausaaliteetin puitteissa tukeutuessaan aktuaalisen kieliaineksen sijasta idealisaatioihin. Statistis-probabilistiset kausaalimallit, joita erityisesti sosiologit ovat kehittäneet (Boudon), soveltuvat myös sosiolingvistisen aineiston kuvaukseen.

Marja Leinonen esitelmöi kielten strukturaalisista tendensseistä stabilisoida sanajärjestys tiettyyn kaavaan. Hän arvioi Vennemannin luonnollisen serialisaation periaatteen soveltuvuutta eri kielten sanajärjestyksen kehityksen kuvaamiseen. Periaatteen mukaan kielissä mm. vallitsee luonnollinen topikalisaatio: subjekti on useimmissa kielissä alkuasemassa; edelleen järjestys SOV muuttuu SVO:ksi kieliopillisten kategorioiden vähetessä. Vennemannin hypoteesin konsistenttityyppien avulla ei kuitenkaan

pystytä selittämään kaikkia tunnettuja kehityskulkuja.

Merkityksen käsitettä ja sen funktiota kielen kuvauksessa tarkasteli Esko Pennanen. Hän huomautti, että yleisesti hyväksytyn semantiikan teorian puuttuessa käsitteen 'merkitys' sisältö vaihtelee eri koulukuntien ja tutkijain välillä; eurooppalainen tutkimus pyrkii pitämään erossa merkityksen ja tarkoittamisen, kun taas amerikkalaisessa nämä ovat yhtä, mikä osaltaan vaikeuttaa merkityksen käyttöä kielellisessä selittämisessä. Leechiltä on peräisin kiintoisa merkityskategoria, temaattinen merkitys: se, mitä viestin organisointi sanajärjestyksen ja painon suhteen kommunikoi.

Myös Timo Riihon esitelmä liittyi semantiikkaan. Hän pyrki osoittamaan, että romaanisten kielten relaattorisysteemeissä on kielen muutoksia johdatellut finaalisuuden ja kausaalisuuden semanttinen universaali. Finaalisuus ja kausaalisuus on ollut yhdistyneenä samaan morfeemiin, joka kontekstin perusteella on aktuaalistunut jommaksikummaksi. Kehitys ei ole johtanut missään kielessä finaalisuuden ja kausaalisuuden täydelliseen erottamiseen eri relaattoreille. Semanttista analyysia äänteellisen vertailun oheen etymologisessa tutkimuksessa vaati myös Osmo Mäkeläinen esittäessään, että on otettava huomioon "äänneläillistä kehitystä" sekoittavien tekijöiden vaikutus.

Dependenssikohtaisesta kuvauksesta kielten historiallisen syntaksin tutkimuksessa puhui Jarmo Korhonen. Dependensisyntaksissa verbi on lauseen keskus, josta verbin valenssimukaiset, lukumäärän ja laadun suhteen determinoidut lauseenjäsenet riippuvat "täydennyksinä". Lausemallit ovat abstrakteja perusmalleja, jotka perustuvat täydennysten yhdistelymahdollisuuksiin ja joista vapaat, ei-valenssimukaiset määreet on erotettu. Historiallisen kielikauden lauserakenneanalyysissa on tarpeen erityinen valenssikohtainen kuvauskompetenssi, jolla täydennykset ja vapaat määreet voidaan operationaalisesti erottaa. "Konstituenssisyntaksin" puolelta Ossi Ihalainen valotti esitelmässään TG-kieliopin kiistaa ns. o-nostosäännön olemassaolosta. Hän käsitteli eri-

tyisesti want-tyyppisten verbien syntaktista käyttäytymistä noston sallimisen suhteen.

Inspiroivaksi lopuksi esitteli Jan-Ola Östman tekstilingvististä semantiikan teoriaansa, jonka perustana on sana-teksti-konteksti -hierarkia. Kielen säännöt ovat sääntöjä vain probabilistisessa mielessä, approksimaatioita, ja kielelliset muodot vain allaolevien semanttisten ja käyttäytymiseen liittyvien (semantic/behavioural) säännöllisyyksien/säännöttömyyksien manifestoitumia, välttämättömiä inhimillisessä viestinnässä. Näin seminaarissa lopulta päädyttiin eri kieliteorioiden poluilta risteyspaikkaan, kielen pragmatiikkaan. - Suomen kielitieteellisellä yhdistyksellä on tarkoitus julkaista seminaariesitelmät monisteena.

Mike Peacock

University of Jyväskylä

CONFERENCE OF ENGLISH DEPARTMENTS IN JOENSUU

The 1977 Conference of Departments of English was held in Joensuu, in the Hotel Kimmel, from Thursday 27th October to Saturday 29th October. The conference was attended by representatives from the University of Helsinki and from Helsingin Kauppakorkeakoulu; from the University of Jyväskylä and from the Language Centre at Jyväskylä; from the University of Oulu, the University of Tampere, and Åbo Akademi; from the Kouvola, Savonlinna, Tampere and Turku Language Institutes; and from Joensuu Korkeakoulu. In addition, the America Center and the British Council, in Helsinki, both sent observers, and a third observer came from the Finnish Society of English Language Teachers. The conference was attended by two guest speakers, George Pickett from the British Council in London and Peter Strevens from the University of Cambridge.

The program began on Thursday with a talk by Prof. Strevens on the subject of English as an international language. Prof. Strevens pointed out that at different periods in the world's history, many different languages had served as international media of communication; there was no reason to suppose that English would always hold the position it now enjoyed. This position, he said, while obviously the result, in great part, of historical and economic factors of various kinds, owed something to certain features inherent in English itself, or rather, to certain characteristics of the culture from which it came. There had never been an English equivalent of the French Academy to preserve English in a 'pure' form or to preserve the language from the 'contamination' it would undergo at the hands of foreign users. Following Prof. Strevens, Liisa Lautamatti spoke about prospects for co-operation between the Language Centre for Finnish Universities and University language departments. The conference missed Glyn Hughes' paper, which had been scheduled to follow, since Mr. Hughes was unfortunately prevented from attending the conference.

On Friday, Leena Lehto (Kouvola Language Institute) spoke on the present and future of language institutes. Following her, Marita Gustafsson (University of Turku) discussed the situation with regard to the language student's stay abroad, at present a requirement for those who wanted Cum Laude in a foreign language. There were two categories of student, those who could afford to pay and those who could not. For the first group, there was no problem; they usually attended language courses in the countries they visited. This worked out well enough, although it was pointed out that a drawback to these courses was that the student was thrown largely into the company of fellow learners: perhaps more benefit would be derived from courses intended for native speakers of the foreign language, on subjects of interest to the student. But the second group, those who were unable to pay for an extended stay abroad, were finding it harder and harder to fulfill the requirement.

They depended for their support on finding employment in the foreign country, but with the current economic slow-down this was becoming harder and harder to do, and in some cases students who could not demonstrate that they had the means to support themselves had been refused entry into the country they had elected to visit.

In the afternoon, Mr. Pickett from the British Council reported on some research he had recently carried out on second language learning. This research took the form of detailed reports submitted from mature and successful learners of second languages, on the methods they used and on the things they considered important to ensure successful mastery of a second language. The important factors were, first, a personal style, involving the use of positive strategies and of an active approach to learning. (In some cases, learners had guided the teacher, in the sense that they had indicated at each stage what they wanted to be told next, the teacher serving mainly as a model and not as a director of studies). Secondly, it was good to have a sympathetic attitude towards the second language community (although instrumental motivation did work, too). And personality was important: the successful learner was ideally an extravert and had a relaxed attitude to errors. Further, an experienced learner could contribute a certain amount of technical 'know-how' -- facility at devising language-learning strategies and devising hypotheses to test -- which could facilitate the learning process. An ability to systematize and revise, in fact, was essential. It was also important to 'search for meaning' -- in fact translation, done either informally in the learner's head, or as a formal exercise, was an essential part of language learning; without it, the learner could endlessly repeat the things he found easy to say in the second language. A willingness to practice and a willingness to use the second language for communication were important considerations; in fact, the good learner was always practicing, in informal ways, in his spare time. Finally, the good learner should have some means of monitoring his performance; and should

develop the second language as a separate reference system and be prepared to think in it. Mr. Pickett commented that a sensitivity to the sounds, and to the finer points of the second language, was often developed to a very high degree by persons who, for one reason or another, felt rejected by the culture of their other tongue.

Following Mr. Pickett, Kay Wikberg (Åbo Akademi) spoke on Interlanguage. The traditional Contrastive Analysis hypothesis had assumed that second languages were not learned in the same way as first languages, since the second language learner tended to use his mother tongue as a grid, or lens, through which and in terms of which he perceived the new language. Error Analysis, on the other hand, assumed that first and second languages were learned by means of identical processes. Pit Corder had said that the two processes were not fundamentally different, but that they were not quite identical, either, since although the second language learner certainly did not see the new language entirely in terms of his native language, he was liable to compare second language structures with those of his mother tongue to see if they were the same; this was a useful procedure that made learning a second language easier, in fact, than learning a first. The interlanguage hypothesis was now well established: learners used an 'interlanguage' grammar, the character of which could not be explained simply in Contrastive terms; this Interlanguage grammar was gradually modified in the direction of the second language.

To conclude the day, Pekka Hirvonen (University of Joensuu) spoke on syllabus reform.

On Saturday, there was a meeting of representatives of all University departments of English. The departments reported on the research they were doing. It was felt that it would be a good thing if there were some sort of clearing house for information about research currently being carried out, so that everyone would know what was being done elsewhere. Could the Language Centre help here? Nothing was decided on this point, and this meeting concluded the conference.

KIELIKESKUKSEN VUODEN 1978 TOIMINNASTA

Johtokunnan 28.11. hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan pyrkii kielikeskus lisäämään sellaista opetusratkaisuja koskevien ideoiden kehittämistä ja kokeilua, joita voidaan soveltaa mahdollisimman laajalti ja jotka antavat yleisiä malleja opetusjärjestelyjä kehitettäessä. Vastaavasti edellisiä vuosia vähemmälle jää aikaisemmin kehitettyjen mallien mukainen tuotanto, koska monet tämältyypiset hankkeet on saatu päätökseen. Toisaalta on nähty tarpeelliseksi osallistua mm. suullisen kielitaidon opetuksen kehittämiseen, koska tutkinnon uudistuksen toteutuessa joudutaan järjestämään opetusta niukoin resurssein uusille ryhmille, mikä tuo aivan uusia ratkaisua vaativia ongelmia.

Vuodelta 1977 jatkaa venäjän luetun ymmärtämisen opetuskokeilu, joka on lähemmin esitelty Kielikeskusuutisissa n:o 3/76 ja jota on päätetty jatkaa vuoteen 1979. Samoin jatkaa suullisen kielitaidon tutkimusprojekti, joka pyrkii selvittämään suullisen kielitaidon opetuksen lähtökohtia ja tarvittavia opetusmenetelmiä sekä järjestää opetuskokeilun ja tuottaa sitä varten tarvittavan kokeilumateriaalin. Ruotsin oppimateriaalin suunnittelu ja kokeilu aloitettiin marraskuussa 1977. Projektin tavoitteena on selvittää tutkintoasetuksiin sisältyvän ruotsin kielen vaatimuksen edellyttämän opetuksen ongelmia mm. kirjoitetun ja puhutun kielen opetuksen suhdetta ja opetusmenetelmiä. Projektit järjestävät opetuskokeiluja lukuvuonna 1978-79 todennäköisesti Jyväskylässä ja Helsingissä. Muita opetuskokeilujen järjestämisestä kiinnostuneita kehoitetaan ottamaan yhteyttä Korkeakoulujen kielikeskukseen.

Kielen opetukseen käytettävissä olevien voimavarojen vähäisyys edellyttää eri opetusvaihtoehtojen hakemista varainkäytön optimoimiseksi. Tämän takia järjestetään kuullun ymmärtämisen itseopiskelukokeilu, joka liittyy kiinteästi suullisen kielitaidon opetuksen tutkimusprojektiin. Kokeilussa selvitetään mahdollisuuksia järjestää opettajajohtoisena pidettyjä kursseja ohjattuna itseopiskeluna.

Erilaisten testien tuottamista jatketaan käytössä olevien resurssien sallimissa rajoissa. Resurssien käytön tehostamiseksi yritetään luoda nykyistä enemmän yhteistyötä korkeakoulujen ja kielikeskuksen välille, mikä mahdollistaisi tulevana vuosina tämänhetkistä tyydyttävämmän testien tarjonnan.

Eri kokeiluihin liittymätöntä oppimateriaalin tuotantoa edustaa eräiden kielikeskuksen julkaisemien materiaalien korjattujen uusien painosten valmistaminen.

Tiedotus- ja palvelutoiminta jatkaa pääasiassa entistä linjaa: laitos toimittaa edelleen Kielikeskusuutisia, julkaisusarjaa ja oppimateriaalisarjaa. Testipalvelu, lähinnä kielikokeiden jakelu toimii toistaiseksi lainausperiaatteella, mutta palvelun hoitaminen jatkossa riippuu testituotantoorganisaation kehittymisestä. Äänitemateriaalien kopiointipalvelu hoidetaan edelleen Valtion AV-keskuksen kautta.

Henkilöstökoulutuksessa pyritään järjestämään kaksi tilaisuutta, mikäli rahoitus järjestyy. Keväällä on tarkoitus kutsua kielikeskusten edustajat ja mahdollisesti tutkimon uudistuksen suunnittelijoita käsittelemään kieliopintojen järjestelyyn ja kielikeskusten toimintaan liittyviä ongelmia. Nämä neuvottelupäivät ovat maaliskuun huhtikuussa.

Varsinaiset koulutuspäivät keskittyvät suullisen kielitaidon opetuksen ongelmiin ja ovat tavallaan jatkoa vuoden 1977 koulutuspäiville, joilla käsiteltiin suullisen taidon mittaamisen ongelmia. Nyt on kuitenkin tarkoitus keskittyä enemmän opetuksen ongelmiin.

Toimintasuunnitelma toimitetaan lyhentämättömänä laitoksille vuoden loppuun mennessä.

T.S.

Marketta Sundman

Svenska institutionen vid Åbo Akademi

SEMINARIUM OM KONTRASTIV FINSK-SVENSK ANALYS

Vid Svenska institutionen vid Åbo Akademi anordnades den 25-26 november 1977 ett tvådagars seminarium om kontrastiv finsk-svensk grammatik. Seminariet var avsett för lärare och forskare vid de svenska och nordiska institutionerna i Finland, och dess syfte var att kartlägga den kontrastiva forskningens nuläge vid dessa institutioner. Att det är fråga om ett ämne som f.n. är aktuellt vid alla svenska institutioner i landet visas bl.a. av det höga deltagarantalet - ca 40 intresserade, av vilka några kom från Sverige, deltog. Som inbjuden föreläsare fungerade Björn Hammarberg från Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet.

Seminariet inleddes med ett föredrag av Björn Hammarberg om karakteristiska drag i den svenska som produceras av finska invandrare i Sverige. Efter lunchen fortsatte seminariet med tre föredrag om kontrastiv analys. Matti Rahkonen talade om rumsuttrycken i finskan och svenskan, Kaj Wikberg om species-problemet i svenskan (sett ur finsk synvinkel) och Åke Viberg om svenska relativsatser i jämförelse med ett antal invandrarspråk. Dessutom gav Auli Hakulinen ett kort referat av sin uppsats om finskspråkigas prepositionsfel i svenskan, som nyligen har kommit ut i Umeå universitets publikationsserie.

En stor del av den första seminariedagen ägnades åt institutionernas rapporter. Varje deltagande institution redogjorde för den kontrastiva forskningen vid sin egen institution. Syftet var att på detta sätt få en överblick över vilka typer av kontrastiv forskning som har bedrivits vid olika svenska institutioner i Finland, på vilka nivåer och i vilken omfattning dylika analyser har förekommit och hurdana forskningsplaner som finns vid de olika institutionerna. Dessutom hördes två rapporter

från Sverige - det var Björn Hammarberg och Erling Wande som presenterade projekten Svenska som målspråk (SSM) resp. Finsk-ugrisk språkkontakt i Sverige (FUSKIS). Det förra syftar till att kartlägga sådana strukturella drag i invandrarnas modersmål som förorsakar inlärningssvårigheter i svenska, det senare att studera språkutvecklingen hos minoritetsbarn med ett finsk-ugriskt språk som modersmål.

Den andra dagen ägnades åt diskussion kring vissa centrala problem. Håkan Ringbom och Björn Hammarberg inledde en diskussion om den kontrastiva analysens syften och metoder. Skall vi undersöka källspråk och målspråk eller skall vi istället koncentrera oss på att studera elevens "interspråk"? Ingegerd Nyström redogjorde för de praktiska problem som man möter vid utarbetandet av läroböcker i svensk grammatik för finskspråkiga - det finns många luckor i grammatiken som ännu är oundersökta. Det sista ämnet gällde den kontrastiva grammatikens utformning och frågan om vilken grammatisk modell som bäst lämpar sig för kontrastiv finsk-svensk analys. Diskussionen koncentrerade sig främst på depedensgrammatiken och kasusgrammatiken vilka presenterades av Taina Pitkänen resp. av Erik Andersson. Båda modellerna konstaterades ha avsevärda fördelar i jämförelse med den traditionella grammatiken, speciellt vad verbsyntaxen beträffar.

Efter lunchen samlades man till en avslutande diskussion för att dra upp riktlinjerna för samarbete på den kontrastiva grammatikens område. Diskussionen utmynnade i följande konkreta åtgärder:

- De olika institutionerna kommer att utarbeta en lista på de grammatiska företeelser i finska och svenska som borde tas upp i en kontrastiv finsk-svensk grammatik. Listorna samlas in av Ingegerd Nyström (HU).
- En forskarkurs i kontrastiv analys kommer att anordnas i samarbete mellan de olika institutionerna.
- Uppgifter om de existerande pro gradu -avhandlingarna på den kontrastiva grammatikens område kommer att samlas in. En manual för dylika sammanfattningar kommer att utarbetas vid Svenska institutionen vid ÅA.

- Institutionerna kommer att regelbundet informera de övriga institutionerna om den kontrastiva forskning som utförs eller kommer att utföras vid institutionen.
- Varje institution utsåg en lärare/forskare till sin kontaktperson i kontrastiva frågor. Dessa kontaktpersoner och -kvinnor är följande:
Arto Kirri vid Uleåborgs universitet, Veikko Muittari vid Jyväskylä universitet, Kaj Wikström vid Tammerfors universitet, Ilkka Hirvonen vid Åbo universitet, Bengt Loman vid Åbo Akademi och Ingegerd Nyström vid Helsingfors universitet.

A R V I O I N T E J A

Silvester Mazzarella
Helsinki University

Jaakko Lehtonen, Kari Sajavaara, Anthony May:
SPOKEN ENGLISH, THE PERCEPTION AND PRODUCTION OF ENGLISH ON
A FINNISH-ENGLISH CONTRASTIVE BASIS
(Gummerus, Jyväskylä, 1977)

This is a very welcome book that sets out to do something that has not been done before and very much needed to be done: it is the first attempt at a practical contrastive guide for the many Finnish speakers engaged in learning or teaching the comprehension and pronunciation of spoken English. It will also be found invaluable by native speakers of English who teach standard British English with an RP accent to Finnish-speaking learners.

Spoken English is valuable in that it does not attempt to cover the same ground as the various reasonably satis-

factory descriptions of the phonetics of English that already exist. Rather it tries to do two things in particular. First, it presents, with examples for practice, some of the main features of difficulty in English speech for Finnish learners, using the results of research done in the Jyväskylä Finnish-English Contrastive Project and elsewhere. Such contrastive studies are of course still at an early stage, but nonetheless the book contains many useful insights into the differences between Finnish and English speech. Second, it very properly tries to counteract the exaggerated emphasis on the production of segmental sounds in so many traditional textbooks by drawing particular attention not only to suprasegmental features such as intonation, rhythm and stress, but to the importance of assessing the learner's ability to understand what he hears in the different styles of speech he is likely to meet, both formal and informal.

No book, however good, will please everybody, and some criticisms must be made. There are too many misprints, but this can easily be put right in a second edition. There is other evidence of carelessness: surely 'vigil' and 'visual' cannot be considered a minimal pair, especially when the pronunciation of the latter is correctly given on another page as /viʒuəl/. Terms are not consistently used: we find 'morphophonematic' (p. 14) and 'phonematic' (p. 52), and (with the same meanings) the less ugly 'morphophonemic' and 'phonemic' (both p. 44). The English word for a mark added to a phonetic symbol is 'diacritic', not 'diacrit'. The term 'prestressed syllable' is confusing; it is intended to mean an unstressed syllable before a strong stress, but suggests a syllable stressed before it is uttered - an impossibility. I assume that the words given in the examples are all meant to be English. A 'dieb' may be a kind of North African jackal, but what are 'lig', 'loob', 'lube' and 'batching'?

The authors provide an excellent bibliography with recommendations for further reading, but the book would be more immediately useful to a wider readership if it had an index and a glossary of technical terms: it would be a pity if practising teachers who have not had the benefit of an up-to-date education in linguistics were put off after the first few pages. There are also one or two examples of 'Finglish', which do not look good in a contrastive study of the two languages involved.

But for me at least the book's most serious drawback are the many long and involved sentences which must be read several times before one can be sure what they mean; it would be a great pity if this prevented such a useful work reaching the wide audience it deserves. For instance, on p. 149 the authors write:

"Although there is a one-to-one ratio in the phonological structures of Finnish and English with respect to the phoneme /r/..."

I suggest: "Although Finnish and English both have only one /r/ phoneme..."

On p. 18 we read: "Production and reception are not simply reverse processes, mere mirror images of each other, which would mean that interpretation of the message takes place after the hearer has received the acoustic cues contained in the surface form of the message. To a great extent the native speaker relies on a capacity of prediction based on his experience with the language, and thus perception actually means parallel construction of the sentence by means of all available cues, both linguistic and non-linguistic. The role of the predictive element may be inferred where the speaker produces an utterance which does not conform to the hearer's prediction and thus the hearer fails to comprehend the speaker's communicative intention."

I suggest: "Production and reception are not mirror images of each other; the hearer does not automatically understand what he hears even if he has heard it clearly. To a great extent he relies on his experience of the language; what he has heard in the past enables him to predict what he is likely to hear now: using all available cues (sounds, voice quality, facial expression, gestures, etc) he reconstructs the speaker's message as best he can in his own mind. Thus the hearer can only understand utterances that he can reconstruct from his own past experience of the language."

The most important thing, however, is that Spoken English is the first book on English speech written by

authors who really understand Finnish speech. There are many useful features, for instance the vowel diagrams (which would have been clearer if colour or transparent paper had been used, as in Wiik's Finnish and English Vowels), and the rules for predicting English word-stress (even if it is hard to agree that the second syllables of 'bamboo', 'taboo' and 'cuckoo' are suffixes). The authors also very properly draw attention to the fact that the fortis/lenis opposition within the English consonant system is paralleled by a tense/lax opposition within the English vowel system, and provide some very useful exercises for the perception and articulation of such minimal pairs as 'hub' and 'harp', where difference of vowel length is not a significant factor. Incidentally, it is a pity the authors allowed themselves to be tempted so often to use the trendy word 'parameter'. Surely 'factor' has, to all intents and purposes, the same meaning, and would be less likely to frighten readers who are not well up in the jargon of modern linguistics. In any case there are times when strict exactitude of terminology is less important than quick and easy comprehensibility, particularly in a book of this kind which aims to be a practical manual for teachers and students rather than a work of academic research.

But such criticisms refer only to the details of the book's presentation. The authors of Spoken English are to be congratulated on having gone a long way towards fulfilling a long-felt need, and their work should be studied by all those concerned with teaching spoken English to Finnish-speaking learners.

AFinLAN SYMPOSIUM 1977

Tämänvuotinen syyssymposium pidettiin 30.9.-1.10. Jyväskylässä. Osanottajia oli n. 80 ja puheenjohtajana toimi AFinLAN varapuheenjohtaja Matti Leiwo.

Symposiumin päävierailijana oli professori S. Pit Corder Edinburghin yliopistosta. Hän käsitteli perjantain esitelmässään, jonka nimenä oli Interlanguage, kahta vastakkaista vieraan kielen oppimisen hypoteesia. Ensimmäisen mukaan vieras kieli opitaan strukturoimalla äidinkielen kielioppia uudestaan samalla kompleksisuuden tasolla (restructuring hypothesis). Toisessa hypoteesissa vieraan kielen ja äidinkielen oppimisstrategia on periaatteessa samanlainen, ts. kielioppi kehittyy yksinkertaisista muodoista kompleksisempiin (recreation hypothesis). Corder esitti lähtökohdaksi em. hypoteeseista muodostetun yhteisen hypoteesin, jonka mukaan vieraan kielen oppimisen lähtökohdana olisi äidinkielen yksinkertaistettu kielioppi.

Lauantaina Corder puhui aiheesta Learner's Communicative Strategies. Hänen mukaansa vieraan kielen oppija käyttää kommunikoidessaan kahta perusstrategiaa. Hän yrittää joko sopeuttaa sanottavansa kielitaitonsa puitteisiin (message adjustment strategy) tai kehittää kielitaitoaan siten, että hän pystyy kommunikoimaan haluamallaan tavalla ja tasolla (resource extension strategy). Kielenopetuksen tulisi Corderin mukaan kannustaa oppilaita soveltamaan nimenomaan jälkimmäistä strategiaa, ja opettajan tehtävänä olisi tällöin oppilaan tarvitseman tiedon antaminen.

Jaakko Lehtonen (Jyväskylän yliopisto) esitelmöi puheen sujuvuuden mittaamisesta. "Sujuvuus" on usein mainittu yhtenä tavoitteena kielenopetuksessa, mutta sen määrittelyminen on hyvin vaikeaa. Tähän saakka tehdyt tutkimukset puheen sujuvuuden kriteereistä ovat lähinnä osoittaneet millä tavalla sujuvuutta ei voi mitata. Lehtonen käsitteli esitelmässään juuri näitä piirteitä.

Aila Mielikäinen (Jyväskylän yliopisto) esitteli käynnissä olevaa Suomen Akatemian rahoittamaa tutkimusta nyky-suomalaisen puhekielen murroksesta. Hän toi esiin joitakin alustavia havaintoja opiskelijoiden puhekielen muuttumisesta, esim. kotipaikkakunnan murteen säilymisestä opiskelupaikkakunnalla.

Taina Pitkänen (Oulun yliopisto) puhui kaunokirjallisuuden osuudesta ja merkityksestä kielenopetuksessa. Kaunokirjallisuudella on Pitkäsen mukaan tärkeä asema, koska sen avulla opiskelija sekä saa tietoja kielen ja maailmankuvan kehittymisestä eri aikakausina että oppii tunnistamaan eri tyyllilajit ja -normit ja soveltamaan niitä omaan kielenkäyttöön.

Eija Ventola (Jyväskylän yliopisto) on tutkinut satunnaiskeskustelujen (casual conversations) rakenteellisia piirteitä. Hän käsittelee esityksessään Structural Study of Casual Conversations satunnaistapaamisessa syntyvän keskustelun komponentteja (esim. tervehdys, puhuttelu, lähestymiskomponentti, jne.) sekä näiden komponenttien keskinäiseen järjestykseen vaikuttavia seikkoja (esim. sosiaalinen etäisyys, keskustelujen minimaalisuus ja maksimaalisuus, jne.).

Simo Hämäläinen (Joensuun korkeakoulu) puhui aiheesta Kirjoittaja ja keskustelun peli. Hän toi esiin näkökohtia, jotka vaikuttavat kirjallisuudessa esiintyvien keskustelujen muotoon. Verratessaan keskustelua peliin hän teki huomioita keskustelun osatekijöistä t. "säännöistä" ja ns. keskustelukompetenssista, joka mahdollistaa kirjallisuuden dialogien tulkitsemisen ja ymmärtämisen.

Tuula Hirvonen (Jyväskylän yliopisto) esitteli puheessaan käynnissä olevaa tutkimustaan 2.5-vuotiaasta lapsesta, joka oppii englantia ja suomea samanaikaisesti. Lähtökohdista eroaa useimmista kaksikielisyydestä tehdyistä tutkimuksista siinä, että lapsen oppimia kieliä käsitellään samanarvoisina ts. äidinkielenä. Hirvonen vertasi tutkittavana olevan lapsen kielellistä kehitystä samanikäisiin äidinkieliin lapsiin ja totesi, että tähän saakka lapsen voidaan katsoa oppivan englantia äidinkielen tavoin ja suomeakin lähes äidinkielen tavoin.

Matti Leiwo (Jyväskylän yliopisto) päätti symposiumin esitelmällään Äidinkielen mitä-milloin. Hän kiinnitti huomiota erityisesti äidinkielen opetukseen keskiasteen koulutuksessa. Kriittiset kielenoppimiskaudet ovat esi- ja peruskouluiässä, myöhemmissä vaiheissa äidinkielen opetusta tarvitaan eniten siellä, missä kielikasvatus muuten on vähäistä, siis esim. ammattikouluissa. Koulussa olisi ohjattava eksplisiittiseen kielenkäyttöön, joka on perusedellytys esim. kirjallisuudelle viestinnälle.

Symposiumin päätteeksi käytiin yleiskeskustelu, jossa kiinnitettiin erityisesti huomiota äidinkielen opetukseen ja kielikasvatuksen tavoitteisiin yleensä.

Symposiumin esitelmät julkaistaan AFinLAN vuosikirjassa 1978, joka lähetetään kaikille jäsenmaksunsa maksaneille jäsenille ilmaiseksi.

UUSIA JULKAISUJA

AFinLAN julkaisusarjassa on ilmestynyt kaksi uutta julkaisua:

No 17 Eero Laine, Vieraan kielen opiskelumotivaatio Suomessa I, 164 s., 20 mk.

Eero Laine käsittelee tässä väitöskirjansa ensimmäisessä osassa motivaatiotekijöiden osuutta ja merkitystä kielenopetuksessa. Teoksen tarkoituksena on todentaa yleisen teorian paikkansapitävyys, luoda perusta jatko- ja laajennusvaiheelle sekä tarkastella mittavälineiden sovellusta ja toimintaa. Keskeisiä ongelmia tässä ensimmäisessä vaiheessa ovat:

1. Toimiiko tähän asti pääasiallisesti englantia puhuvissa ympäristöissä käytetty mittavälineistö vertailukelpoisella tavalla suomalaisessa muodossaan?
2. Varmentaako Suomen oloissa suoritettu motivaatiotutkimus muualla suoritettujen tutkimusten keskeiset tulokset, eli missä määrin tähänastisia tuloksia on jo pidettävä invariantteina?

3. Onko motivaation rakenteessa eroja takamaiden ja rintamaiden, maaseudun ja kaupunkien, peruskoulun lukusuunnitelman ja oppikoulun lukusuunnitelman mukaan opiskelleiden oppilaiden välillä?

(Laine, 1977, s. 2-3)

No 18 Kari Sajavaara (toim.), Näkökulmia kieleen,
126 s., 20 mk.

Teos sisältää AFinLAN symposiumissa 1976 pidetyt esitelmät:

- Matti Pönkänen: Kielitieteestä ja filosofiasta
 Roland Freihoff: Tilanne ja viestintätehtävä
 Pertti Hurme: Puheen tuottamis- ja havaitsemis-
 prosessien mallintamisesta
 Jan Anward: Om språklig interaktion
 Heikki Nyssönen: Näkökohtia diskurssianalyysistä
 ja sen pedagogisista sovellus-
 mahdollisuuksista
 Kari Sajavaara: Kontrastiivinen analyysi ja
 kommunikatiivinen kompetenssi
 Ossi Ihalainen: Generatiivinen kielioppi ja
 kielenopetus
 Anneli Vähäpassi: Miten ohjata oppilaita kielen
 havainnointiin
 Matti Leiwo: Normaalista ja viivästyneestä
 kielenkehityksestä
 Jorma Toivainen: Menneen ajan muotojen ilmaantumi-
 nen suomalaislasten kieleen
 Tove Skutnabb-
 Kangas: Siirtolaislapset ja puolikieli-
 syys

Kaikkia AFinLAN julkaisuja voi tilata osoitteella
 AFinLA / Englannin kielen laitos
 Jyväskylän yliopisto
 40100 JYVÄSKYLÄ 10

AFinLAN VUOSIKOKOUS 1978

AFinLAN vuosikokous 1978 on sovittu pidettäväksi Tam-
 pereella 17.3.1978. Paikka ja tarkka aika ilmoitetaan
 myöhemmin.

T I E D O T U K S I A

ULKOMAISIA KOULUTUSPÄIVIÄ

British Councilin järjestämänä pidetään Lontoossa
 koulutuspäivät aiheesta The Language Laboratory in the
 Teaching of English 11.-23.6.1978. Kurssimaksu on
 £365 ja ilmoittautumisaika päättyy 31.1.1978. Ilmoittau-
 tuminen ja tarkemmat tiedot os.

The British Council
 Etelä-Esplanaadi 22 A
 00130 HELSINKI 13

Lancasterin yliopisto ilmoittaa seuraavista ensi
 kesän aikana kokeneille englannin kielen opettajille
 järjestettävistä koulutuspäivistä:

- Course A: 13.7.-9.8.1978
 Evaluation and Design of English Language
 Teaching Materials
 Course B: 13.8.-5.9.1978
 Research Design and Language Testing in
 English Language Education

Tarkempia tietoja antaa:

The Secretary
 Institute for English Language Education
 University of Lancaster
 Bowland College
 Lancaster LA1 4YT, England

OPPIMATERIAALITIEETOJA

Lääketieteen opiskelijoille tarkoitettua Lääketieteellisestä ammattisanastosta on julkaistu 3. painos. Sanasto käsittää keskeisen anatomisen nimityksen, lääketieteellisen latinan perusteet ja lääketieteellisen englannin sanaston. Sen on toimittanut vt. opetuksen suunnitteluprofessori Antti Hervonen Tampereen yliopiston biolääketieteen laitokselta ja julkaissut Lääketieteellinen oppimateriaalikustantamo Tampereella.

Fysiikan opiskelijoille tarkoitettu englantilais-suomalainen sanasto on ilmestynyt Helsingin yliopistossa vuonna 1976 aineyhdistys Limes ry:n toimesta. Sanastoa on saatavana osoitteesta

Limes ry
Töölönkatu 11 II krs
00100 HELSINKI 10

Diplomaateille ja kansainvälisissä tehtävissä toimiville virkamiehille tarkoitettu englannin kielen oppimateriaali on ilmestynyt Englannissa. Materiaali on nimeltään Assignment Mornesia, julkaisija Oxford University Press, English Language Teaching Development Unit. Tiedustelut ja tilaukset:

The Director
English Language Teaching Development Unit
40 Walton Crescent
Oxford OX2 6DP
England

OPETUSMINISTERIÖN OPPIMATERIAALINTUOTANTOON
TARKOITETTU APURAHA

Opetusministeriö julistaa valtion vuoden 1978 tulo- ja menoarvioon esitetyt korkeakoulujen oppimateriaalin tuotannon edistämiseen tarkoitettut apurahat haettaviksi todennäköisesti vielä vuoden 1977 kuluessa. Ilmoitukset julkaistaan päivälehdissä ja hakuaika tulee olemaan tammikuun 1978 loppuun.

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN UUSI JULKAISU

Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisusarjassa on ilmestynyt uusi julkaisu (n:o 11/1977), josta alla tiivistelmät.

Juhani Tilli (1977) Kielten opetus neuvostoliittolaisessa kasvatustieteellisessä kirjallisuudessa. Bibliografia. Юхани Тилли: Преподавание языков. Библиография советской педагогической печати. Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisuja n:o 11. Jyväskylän yliopisto. ISBN 951-677-907-7.

Tähän bibliografiaan on koottu tietoja neuvostoliittolaisten pedagogien ja kasvatustieteilijöiden julkaisemista kielten opetusta käsittelevistä kirjoista ja artikkeleista pääasiassa 1960-luvun lopulta alkaen. Lähteinä käytetyt aikakauslehdet on lueteltu esipuheessa.

Юхани Тилли (1977) Преподавание языков. Библиография советской педагогической печати. Reports from the Language Centre for Finnish Universities No. 11. University of Jyväskylä, Finland. ISBN 951-677-907-7.

В настоящую библиографию включены названия книг и статей советских педагогов и других преставителей педагогических наук. Большинство этих научных работ опубликовано в конце 60-ых годов и в 70-ые годы XX века. В предисловии дан список журналов, которые послужили источником библиографии.

Julkaisua voi tilata Korkeakoulujen kielikeskuksesta ja sen hinta on 9 mk.

Hyvää Joulua ja Onnekasta Uutta Vuotta!

